

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PART POLITIKAI LAPJA

A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Községek, községi előljárók, papok és gazdasági egyesületi tagok egész évre 8 K, t. titók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Egy példány ára 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

BETEGH PÁL

LAPTULAJDONOS.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szög minden szó 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. Nyit-tér so a K. Dljak előre fizetendők. — M. kir. postatakarékpénztári osek- és kléring 10,489. szám

Nyílt levél

Nagyságos Dr. Pál Árpád vármegyei főjegyző Urnak, mint a Székelyudvarhelyi Székely Társaság titkárnak.

Székelyudvarhely, 1909. október 23.

Kedves Barátom!

Székely véreim között folytatt tiz évi munkásságom véget ért. „Közzolgálati érdekből” más működési tér lett részemre kijelölve, következőleg sietek azt a megtisztelő megbízást, melyet nem kerestem, de melyet polgártársaim bizalmából viseltem, hálám kifejezése mellett megbízóimnak visszaadni, tisztelettel kérvén Téged, légy kegyes az elnöki állásról való lemondásomat a Székely-Társaság közgyűlésének bejelenteni.

Végtelen nagy sajnálattal számolok be azon érzelmekről, melyek elnöki állásom elfoglalása idejében éltek bennem és melyek a lemondás pillanatát kellemetlenné teszik.

Midőn polgártársaim bizalma felém irányult, ismertem fajom kedvezőtlen helyzetét, társadalmunk ezer baját; erős akarat- és hazafias lelkesedéssel fogtam a munkához. Tehettem, mert Benned nemcsak jóbarátot, hűséges munkatársat találtam, hanem megtaláltam azt a mélyen érezni és gondolkodni tudó igaz székelyt is, kinek törekvése azonos volt azon irányzattal, melynek szolgálatába állottam és mely hivatva volt a társadalmi ellentéteket kiegyenlíteni közös erővel megteremteni, azt, hogy a hiányok úgy anyagi, mint szellemi téren a Társaság tagjai között lehetőleg pótoltsanak, hogy a magyar a magyart testvérének s ne ellenségének tekintse, hogy irányt adjunk, melyben haladva, boldogulásunkat minden téren megalapozhassuk.

Azonban ma, midőn megbízásomat leteszem, fájdalmas érzéssel kell kimondani, hogy igen keveset tettünk a most jelzett cél megörökítésére, sőt a mit hazafias lelkesedéssel tehattunk, még azt sem követte az az eredmény, melyre számítottunk és a melyet egy egészséges közéletet élő társadalomban, a jó szándékkal vezetett becsületes munkásságnak föltétlenül el kellett volna érnie. Bizonyítok.

Hazafias lelked sugallatától hevitve, nagy körültekintéssel, féltő gonddal, erős tudással megkésztetted a „Szellemi művelődésünk jövője” című tanulmányodat. Társaságunk letár-

gyalta. Kitörő örömmel és lelkesültséggel magáévá tette, azonban a kivitelnél a Társaság előtt ott állott a tilalomfa: a tapasztalt közöny és a hivatottak nemtörődősége.

Előkészítettük, fényes anyagi és erkölcsi eredménnyel meg is csináltuk a Székelyek nagygyűlését Székelyudvarhelyen. A hir szárnyára vette ezt a szegény elhagyott s a kultura igen sok eszközéből mesterségesen kizárt székely népet. Kiállításunkkal megmutattuk, hogy a létfeltétel minden eszközét bírjuk. Van tudásunk, van izlésünk, van anyagunk, van erős karunk és akaratunk. De a mi fölött nem rendelkezünk: egy erős ipari és kereskedelmi szervezet, céltudatos irányítással, kellő anyagi eszközökkel, annak megalkotását, kiállításunk után méltán várhattuk. Ebben is csalódtunk. Az iparnak nagy fáradsággal összehordott remekei másfelezer embert félnapig gyönyörködtetett, mint valami görögül s azután eltűnt nyomtalanul, mint egy szép álom!

Már két ízben vittem a Társaság választmánya elé azt a gondolatot, hogy minden évben rendezzünk be Székelyudvarhelyen egy karácsonyi bazárt, mely kizárólag hazai ipartermekkel legyen ellátva s ez által azt a sok-sok száz koronát ne engedjük át ellenségeink gazdagítására, megerősítésére. Ezt a tervet is lelkesedéssel fogadta Társaságunk minden tagja, de a régi utat, mely a külföldi rongyokhoz vezet, nem akadt, a ki elkerülje.

A múlt évi székely nagygyűléstől azt a megbízást kaptuk, hogy egy nagy nemzeti pénzalap összehozására készítsünk tervezetet. Egyik lelkes székelyünk, Gálffy Ignác, az eszközöket e célra meg is jelölte, melynek alapján a tervezetet ki is dolgoztuk. Igaz, hogy nagy és kitartó munkát követelt ennek végrehajtása, ámde ez a munka oly gyümölcsöket termelt volna, mely egy nemzetnek képes talpra állítani s végleges meghátrálásra kényszerítettük volna a nemzetiségek támadó föllépését.

Ezt a hatalmas tervet a késői kor fiainak hagyjuk örökségül, remélve, hogy talán akkor majd tetteiben, önzetlen, becsületes munkásságban fog megnyilvánulni a hazafiság s nem szemforgatásban, kápráztató frázisokban s a mindennapiasság silány eszközeiben.

A midőn a m. kir. kormány a választói jog kiterjesztését

tervbe vette és többek között e jogosítványt az olvasni és írni tudáshoz kötötte: Társaságunk kiindulván azon gondolatból, hogy minő büszkeség lenne Udvarhelymegyére nézve, ha nem akadna oly székely, ki olvasni és írni nem tud; a társadalomból összekoldult filléreiből egy 400 koronás pályadíjat tűzött ki azon hazafias tanítók jutalmazására, kik az analfabéták oktatása körül a legszebb eredményt érik el. Még ez az intézkedésünk is csak félig sikerült. Három tanító tétetett nyilvános vizsgálatot, kik közül a vármegyei közigazgatási bizottság javaslatára egyiket 200, más kettőt 100—100 korona jutalomban részesíti Társaságunk. Jól tudom, hogy az oktatás sok helyen folyt, azt is tudom, hogy eredménnyel végződött, azonban nem volt, aki a tanfolyam vezetőit felvilágosítsa arról, hogy a jutalmazás nyilvános vizsgálatot kíván s így sok hazafias törekvés még nyert sem nyert.

Senkit sem vádolok, de mint jellemző tünetet említem meg, hogy akkor, midőn Társaságunk az analfabéták oktatására pályadíjat tűzött ki, az illetékes tanhatóság nem tartotta szükségesnek még azt sem, hogy Társaságunk vez. tőtségét a vizsgálatokról értesítse és így kizárta a megjelenését.

Ezekben csekély működésünkről a nyilvánosság előtt beszámolván, nem is említem meg azt a sok irányu adminisztrációs ügyet, melyet készséggel és örömmel végeztünk; hanem kérélek, légy kegyes hálámat a közgyűlés előtt a meg nem érdemelt kitüntető bizalomért tolmácsolni azon ohajtásom mellett, vajha megtörhetnétek a rideg közönyt, az irigységet, a széthuzást, nemzetünk ezen ezeréves átkát s a Te ideális nagy lelked, mély tudásod és izzó hazaszereteted fényével révbe vezethetnéd a Székely Társaságnak sok eredménnyel terhelt hajóját.

Szeretettel és hazafias örömmel figyeli munkásságodat a Te igaz hived

Mátéffy Domokos
p. ü. titkár.

Mi jobb?

Magyar, ha békén töröd sorsodat, így szól az ellenség örülvén: „Jól türi sorsát, hát csak türije!” És neked mit sem ad.

De ha szivedből panasz-szó fakad, Haragosan így szól az osztrák: „Izgága nép, hadd türije sorsát.” — És mindent megtagad.

„M. N.”

Nix dájcs!

Írta: Pallos Árpád dr.

Bécsben összeült az egész magyar kabinet, hogy Ő felsége elnöklése alatt a válságról tanácskozzék s hogy végre dülőre vigye az ország anyagi és erkölcsi tönkjét maga után vonó hosszas válságot. Tanácskoztak, összesen vagy harminc percet s ez idő alatt rájöttek, hogy a válságot még mindig nem időszerű megoldani, hogy hát Pató Pál örökéletű mondása szerint: „Hejh, ráértünk arra még!”

Valamikor a régi jó időkben, ha valamit a tősgyökeres magyar ember meg akart tagadni, arra azt mondotta, hogy nix dájcs! Manapság ugyilátszik megfordult a jelszó s azok mutatnak fűgét a magyar követelésnek ezzel a kifejezéssel, akik régente ahhoz voltak hozzászokva, hogy ők kapjanak ilyen válaszokat.

Nix dájcs a magyar követeléseknek, nix dájcs a magyar reform-eszméknek, nix dájcs a magyar érdekeket előmozdító jogos kívánságoknak.

S miért van mindez?! Minek köszönhetjük mi azt, hogy a koronatanács harminc pernyi ugyszólva kutyafuttában letárgyalt fontos tanácskozással ezzel az egyetlen sokat mondó jelszóval fejezik be, hogy nix dájcs, hogy t. i. semmit sem lehet teljesíteni mindabból, amit a magyar kormány kér, semmit sem lehet elfogadni mindabból, a mit a magyar felelős kabinet előterjesztett? Honnan a bátorság, a merészség szembe szálni, egy független, alkotmányos nemzet jogos akaratával? Miért merik kockáztatni azt, a mit jog és törvény már amúgy is biztosít neki?

A király a döntést fenntartotta továbbra is magának. Tehát sem a kormány előterjesztéseit el nem fogadta, sem pedig kívánságukat: végleges elbocsátásukat illetőleg nem teljesítette. Még Oroszországban is annyira respektálják a személyes szabadságot, hogy ha valaki valamire válni akar, nem akar, ha valaki nem érzi hivatottnak magát arra, hogy valamely állást betöltsön, valamit végezzen mondjuk, még ott sem kényszerítik az illetőt, hogy azon a helyen megmaradjon s az általa képtelennek vélt dolgot véghez vigye. Csak nálunk, Európa közepén, az alkotmány védbástyája mögött elbujva, képzelhető, hogy egy egész kabinet időtlen-időlkig, miképen Mahomed koporsója, ég és föld között lebegjen; sem el nem bocsátják, sem tényleg ki nem nevezik, egészen addig, amíg ők, a parlamentárizmussal egyetemben nevetségessé lesznek s meg nem ölik az emberek alkotmányosságban való hitét.

Nincs döntés és nem is lesz. Nem lesz pedig azért, mert fenn már kitapasztalták a magyar érdektelenséget, a magyar közönyt, nembánomságot, melyet minden ilyen fontos politikai események iránt érzett a nemzet nagy és számottevő többsége. Az az egynehány képviselő, akik csendben, avagy lármásan az ország politikáját ugyszólván csinálják, az a pár nagyhang, de kis hatalmu politikai harcos csak üres lármát, szinpadí mennydörgést tud produkálni, ha a nemzet nagyszámu embertömege nem segíti akciójában. Amíg Ausztriában látni fogják, hogy mindig egyes emberek megalkuvásán, avagy meg nem alkuvásán mulik Magyarországon a legfontosabb politikai kérdések eldöntése, addig mi ne is számítsunk arra, hogy ott fenn a nemzet akaratát, képviselje bár koronatanácson az egész kabinet többsége is azt, érvényesüljön.

A nemzetnek magának kell sikra szállania igazáért. Népgyűléseken, meetingeken kell tiltakoznia a lehetetlen helyzet beállításán. Ki kell mondania a nemzeti ellenállást mindaddig, míg meg nem adják mindazt, mit évtizedek óta hiába követel. Egy szál katonát, egyetlen fillér adót nem ad, míg nem teljesítik mindazt, mely jövődő boldogulása, megélhetése és főleg prosperálása megkövetel.

Ne üres jelszókkel igyekezzük a nép még értelmes rétegeit is elbutítani, hanem világosítsuk fel a polgárokat, hogy csak akkor tudunk eredményeket elérni, ha azt nyers erővel kleroszakoljuk a bécsi kamarillától, mert elnézést, méltányosságot tőlük hiába várunk.

Ha majd mi állunk a sarkunkra, mi vesszük elő régi jelvényeinket, elsősorban a tulipánt a társadalmi vámsorompó fellállításának emelegelő és virágzó megnyilvánulását, ha mi mutatunk fügét az osztrák lehetetlen és igazságtalan kívánságoknak, akkor talán elérhetjük, hogy azokat a kívánságainkat is teljesíteni fogják, melyek ma még keresztülvihetetlennek látszanak. Ha az egész nemzet, mint egy ember, sarkára áll, s egyszóval, egylélekkel kiált oda az osztráknak:

— Nix dajcs!

Akkor talán majd más eredménye lesz a koronatanácsnak s más hatása a magyar kabinet egyöntetű akaratának.

A mezőgazdaság és az általános drágaság.

Írta: Jeszenszky Pál, az O. M. G. E. ügyvezető-titkára.

Nemcsak a fővárosban általános a panasz, de a vidéki városok lakossága is súlyosan érzi a megélhetési viszonyok súlyosbodását, a legszükségesebb háztartási és fogyasztási cikkek folytonos és állandó drágulását. Ugy a szaksajtóban, mint a helyi orgánumban állandó panasz tárgyát képezi ez a körülmény s valljuk be nem ok nélkül, mert az a jelenség, hogy a legszükségesebb fogyasztási és háztartási cikkek ára fokozatos emelkedést mutat, tulajdonképpen existenciáját kezdi ki egyes társadalmi osztályoknak, kik kiadásai növekedésével arányban

bevételeik növekedésére nem számíthatnak.

Egyes vidéki városok már komolyan foglalkoznak az általános drágaság enyhítésének kérdésével, azonban még mindig csak a tanulmányozásnál tartanak, ami különben nem is történhetik másként, mikor a baj gyógyításához, az előidéző okot kell kikutatni, mely előidéző ok pedig az egyoldalú szemlélet által ugyancsak kifürkészhetetlen.

A közélmezési viszonyok terén az utolsó években bekövetkezett drágaság már a múlt években igen élénken foglalkoztatta az összes társadalmi osztályokat; a termelők szempontjából a magyar gazdák leghatalmasabb testülete az Országos Magyar Gazdasági Egyesület is nyílt ülésiben vitatta meg az okokat, sőt az élelmiszerek drágasága miatti panaszok, valamint a közélmezési viszonyok javítását és rendezését sürgető kívánságok magát a kormányt is akcióra készítették ebben az ügyben. A pénzügyminiszter kezdeményezésére tanulmány tárgyává tettett e kérdés s a drágaságot előidéző okok összegyűjtése széles alapon indult meg. Sőt mikor egybegyűjtve volt az erre vonatkozó értékes anyag, szaktanácskozmány is volt abból a célból, hogy megállapíthatók legyenek azok a módok és eszközök, melyek a közélmezési viszonyok javítására alkalmasnak látszanak.

Ugy a pénzügyminiszteriumban annak idején megtartott ankéton, mint a felületes sajtóban is megkísérelték egyes körök a kérdést oly irányban tárgyalni, mintha az általános drágulásnak elsősorban a termelő közönség s általában a mezőgazdaság volna az okozója, azonban csakhamar kellő értékükre szállottak le az ilyenféle próbálkozások, midőn a mezőgazdasági érdekek képviselői indokolták meg véleményüket s körvonalazták álláspontjukat, melyhez a mezőgazdaság s általában a termelők érdekei szerelvi szervei is mindenben csatlakoztak. Ez az álláspont pedig határozott tiltakozás volt minden oly kezdeményezés ellen, mely a vámvédelmet gyengíteni, idegen nyers-termények behozatalát elősegíteni, valamint a Balkán-államok felől élő állat és állati termékek behozatalát engedélyezni célozta volna. Ugyancsak érintetlenül kívánta hagyni az őrlési forgalmi tilalmat s nyers-terményeink kivitelét nem csökkenteni, sőt fokozni tartotta szükségesnek.

Ezen általános és magasabb szempontok figyelembe vétele mellett a legközvetlenebb kívánalmakra is rámutattak a mezőgazdasági körök az általános drágulás enyhítésének orvosszereire a mezőgazdasági termények és élelmicikkek termelésének fokozása és szervezése, valamint a fogyasztás és élelmiszerek kereskedelmének szervezése tekintetében. E téren különös fontosságu a közvetítő kereskedelem kinövésének megrendszabályozása, illetve lehető kiküszöbölése, a termelőknek a fogyasztóval való közvetlen érintkezésbe hozatala révén, mely téren a fogyasztó és értékesítő szervezetek létesítésének előmozdítása lehet legfontosabb teendője a vidéki városok intéző köreinek is akkor, amidőn az

általános drágaság megszüntetése, vagy legalább is csökkentése érdekében közreműködni óhajtanak. Mert eleve is hibás, sőt következményeiben a legnagyobb mértékben káros lehetne minden más olyan intézkedés, mely a termelő megrendszabályozását kísérelné meg akkor, amidőn csak a rosszakarát nem látja, hogy az általános drágaság legjobban a gazdát sújtja, lévén ő egyáltalán a legnagyobb fogyasztó is, — rajta kívül pedig a hivatalnok osztály érzi a legjobban a drágaság súlyát akkor, amidőn a közvetítő, a drágaság idején csak úgy, mint azelőtt, vagy talán még előnyösebb alakban is, — megtalálja a maga számadását.

HIREK.

Ha mondaná . . .

Ha mondaná a jó Isten,

Miként monda réges-régen:

„Eltörölöm a bünös embert,

Mert bánom, hogy teremtettem.“

Vajjon talál-e mostan

A sok között tiszta lelket,

Egy új Nőét, egy valódi,

Egy büntelen igaz embert?!

József János.

Csak egy virágszálat! . . .*)

Szakadatlan hangzó halotti harangszó — Ha egyik elhallgat, elkezd a másik; — Szívünk drága gyöngye: szemünk hulló könnye — Nyomán az anyaföld iszamosra ázik. — — Hogyha egy mederbe gyűlné egyszer egybe — Minden elhullott köny széles e hazába: — Hömpölygő hullámmal átszelné a rónát — Tiszaduna mentén egy új folyam árja... — — Magyar temetőnek minden zugja tömve — Egy egy sir minden kis talpalatnyi földje, — Kalászos rónáink szorgos hangya népe — Mint a pergő kalász, úgy omlik beleje. — — Ragódik kebelén korunk szörnyű kórja, — Vörös háboruknál rémesbb rombolója; — Alattomban támad, tized li népünk — S pusztítása elé tehetetlen' nézünk. — — Csirájába fojtja a felledő bimbót, — Liliomot hervaszt, lenge száron ringót, — Sudár jegegyeink' ledönti a porba — Néma temetőkn ott hevernek sorba. — — És mi látjuk őket szenvedve hervadni, — A halál csókjától élve elhamvadni, — Tüzes poklot járni, megváltásra várni . . . — — S meggyünk tehetetlen' a sirjokat ásni . . . — — Kegyelet szent napján, ha dér száll a földre: — Sirjaik virággal, koszorúkkal földve. — — S egy könyörgő szózat, mely e hazán áthat, — E koszorúból kér — csak egy virágszálat! — — Ha minden sirhalom minden virágcsokra — Csak egy virággal lesz kevesebből fonva, — Amit az irgalom kosarába szántak: — Életet jelent ez sok halálaszántnak. — — A sok virágszálból virágerdő lesz! — S arat az irgalom! — Ugy fogadja készen — Az ellent, mely aztán már hasztalan támad! — S nem kér hozzá többet, — csak egy virágszálat!

Balla Miklós.

*) A József Kir. Herceg Szannatorium Egyesület halottaknapj akciójára.

— Az erdélyi püspök városunkban. Gróf Majláth erdélyi r. k. püspök tegnap délután Székelyudvarhelyre érkezett. Ma (vasárnap) a bérmlás szentségét osztja ki és a főgimnázium ifjuságát veszi fel a Mária kongregációba. Holnap a főpásztor innen Csiksomlyóra utazik, hol kedden és szerdán marad s Kovács Lajos alszerpapot felszenteli. Majd Kézdivásárhelyre megy, ahonnan vasárnap délelőtt Brassót, illetve az ottani intézeteket fogja meglátogatni. Nov. 5-ike táján utazik vissza székhelyére, Gyulafehérvárra.

— A székely körvasut, mely mindenestre jobb a semminél, mert vonala a székelység egyrésztének modern útja lesz a világ felé — kiépült és ünnepélyes megnyitása folyó hó 28-án történik meg. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert Sztéryenyi József államtitkár fogja helyettesíteni az ünnepségen. A megnyitásra Csik-, Háromszék-, Marostorda- és Udvarhelyvármegyék országgyűlési képviselőit, valamint vezető személyiségeit is meghívták. Az új vasut technikailag is mesteri alkotás, mert műépítmánya vasutépítési ritkaságok. És mi még sem tudunk annyira örvendeni e körvasutnak, mint amennyire megörvendeztetné az egész Székelyföld lakosságát az apahida—marosvásárhely—székelyudvarhely—sepsiszentgyörgy—konstancái egyenes, igazi székely vasut. Különösen Udvarhelyvármegyét teljesen érintetlenül hagyja a körvasut, melynek az adott nyomorult helyzetünkben éppen semmi hasznát nem láthatjuk. Eltereli tőlünk az eddigi forgalmat és főlösen növeli más vidékek lakosságának jólétét. Mi azonban még a harmadik vonatpár beállításához sem tudunk hozzájutni. Az ünnepségen résztvevő budapestiek e hó 27-én d. u. 2 órakor indulnak és Brassón keresztül Gyergyószentmiklósr, onnan pedig Dedára, illetve Marosvásárhelyre mennek, ahol mindenütt ünnepélyesen fogadják őket.

— Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Kolofont Erzsébet okl. polgári iskolai tanítónőt a székelyudvarhelyi polgári leányiskolához helyettes tanítónőnek nevezte ki.

— Ha igen, mi módon? E cím alatt a „Független Székelység“ lap társunk így ír tanító-egyesületünk lapunkban közölt pályakérdéséről: Az „Udvarhelymegyei tanító-egyesület“ most a következő tételre pályázatot hirdet: A néptanító az iskolán kívül váró feladatok és pedig: ifjúsági egyesületek, gazdakörök, szövetkezetek szervezése, vezetése, alkoholizmus elleni küzdelem megoldhatók-e úgy, hogy azok a tanító munkálkodását túl ne terheljék? Ha igen, mi módon? Pályadíj 60 korona. Erre a kérdésre egy a felelet: Nem. Mert aki egyleteket akar szervezni, vezetni és küzdeni akar az alkoholizmus ellen, annak éjjel-nappal ott kell lenni egész erejével a harc téren. Aki más módot tud, az nem 60, de egy millió koronát megérdemel.

— A református temető rendezésére adakoztak: (2. közl.) Menyhárt A., Szakács K. és Szobotka R. 20—20 K. Flórián K. 25 K, Özv. Boros K-né 10 K, Félegyházi A., Baresay K., Kassay A-né és N. N. 5—5 K. Özv.

Koréh G-né 8 K, Unger I. 3 K, Bogyor G. és Horváth J. 2—2 K. Nagy J., öz. Nagy F-né és Ládai K-né 1—1 K. Máthé E. kőműves 50 f. Összesen 133 70 K. Együtt a két közlés összege 276 70 K. Köszönöm a kegyes adományokat s kérem azokat, akik még nem járultak e nemességhez, szíveskedjenek adományaikat minél előbb hozzám juttatni, mert a szükség igen nagy. Dr. Solymossy Lajos.

— **Muzeumegyleti ülés.** Az udvarhelyvármegyei Múzeum-egyesület választmánya ma (vasárnap) d. e. 11 órakor ülést tart. Beterjesztik a kiküldött pénztárvizsgáló bizottság jelentését és Dr. Paál Árpád vármegyei főjegyző javaslatot tesz a Múzeum-egyesület további fönntartása érdekében. Ezen kívül esetleges indítványokat tárgyalnak. A tárgysorozat fontosságára való tekintettel az elnökség a minél számosabb megjelenést kéri.

— **Meghívó.** Az „Udvarhelyvármegyei róm. kath. Tanító egyesület” Havasalmi fiókköre őszi rendes ülését Vágáson november hó 8-án a róm. kath. iskola tantermében délután 10 órától kezdődőleg tartja, melyre a járáskör rendes és pártoló tagjait, valamint a tanügybarátokat tisztelettel meghívom. Szabó Antal, fiókköri elnök. Tárgysorozat: Délután 9 órakor sz. mise a plebánia templomban. Gyakorlati tanítások. Elnöki megnyitó. Elnöki előterjesztések. Jegyzőkönyv olvasás. Szabad előadást tart: György Lajos helybeli plebános. Vitatétel, bevezető: Bodosi Antal. Szavai: György Géza. Felolvas: Dobai Ferenc. Tanítások bírálat. Jelentések, indítványok. A jövő gyűlés helyének és idejének megállapítása. Gyűlés után közeledő lesz a résztvevők ebbeli szándékuk: Erdély András helybeli tanítónál gyűlés előtt 3 nappal bejelenteni szíveskedjenek. A tagsági díjak befizetését, valamint a pontos megjelenést is tisztelettel kérem.

— **Elütötte a szekér.** Folyó hó 20-án a délutáni órákban a kökereszt téren Dán András 68 éves szekelyudvarhelyi napszámost elütötte Ugron Gáspár bikafalvi nagybirtokos egyik fát vivő szekere, a melyen egy Szabó nevű kocsis ült. Dán Andrást, aki súlyos csonttörést szenvedett, azonnal beállították a vármegyei kórházba, a gondatlan kocsis ellen pedig megindult az eljárás.

— **Bedő F.** volt református pap sirja rendezésére a Riemer K. Gusztáv ur. ívén aláírtak közül aláírásukat befizették: Dr. Kassy A. 20 K, Amberboy J. 5 K. Csillag I. 4 K. Hargita N. és Spaller J. 2—2 K, összesen 33 K. Mint új adakozó Félégyházi A. adott 5 K. A gyűjtés eredménye 478 K 85 f. Köszönöm a kegyes adományokat! Újjakat készséggel fogadok és nyugtázok. Dr. Solymossy Lajos.

— **Erdélyrészi országos vásárok.** Október 25-én: Nagymás, Ósinka, Soósmező; 26-án: Buza, Erked, Hadad, Magyarigen, Szamosujvár, Szászeszór; 27-én: Homoródoklánd, Szentlászló; 28-án: Brassó, Erdőszentgyörgy, Jakabfalva, Kézdivásárhely, Monora; 29-én: Papole; 30-án: Borgóprund, Déva, Óradna; 31-én: Egerbegy (Nagyküklővm.), Gyergyóalfalu, Gyimesközéplek, Mezőbánd, Szásznádas.

— **Harminchárom napos** lesz csupán a jövő évi farsang, vagyis január 7-ikétől mindössze február 8-ikáig tart. Ugyancsak igyekezni kell tehát a házasság legényeknek és leányoknak, ha a farsangban akarnak házasodni.

— **Magyar Otthon.** Egyik legtitességesebb és olcsóbb ellátás Budapestén a Magyar Otthon penzióban, VIII., Főherceg Sándor-utca 31. a. és b. alatt van.

— **Kiss szerencsése nagy!** A m. kir. szab. osztálysorsjáték csütörtöki befejező húzásán a 600.000 koronás főnyereményt a 96071 számú 8/8-ban eladott sorsjeggyel ismét a hírneves Kiss Károly és társa bank részv.-társaság (Budapest, Kossuth Lajos-utca 13.) szerencsés vezetői nyerték, hol immár negyedszer nyerték meg a 600.000 koronás főnyereményt, nem hiába mondja a közmondás: „Kiss szerencsése nagy!”

— **Mig a korcsmában borozott.** Pap Sándor máréfalvi lakos folyó hó 21-én este hazafelé igyekezett fiával együtt. A Bethlen-utcában Ferenc Károly vendéglője elé érve, a szekérről leszállottak és oda betértek egy pohár borra. Körülbelül 10 percre lehettek a korcsmában s azután kijöttek, hogy folytassák útjukat. Ekkor azonban észrevették, hogy a szekérről ismeretlen tettes az alatt, míg ők bent boroztak, elemelt egy zsákot, melyben csizma és könyvek voltak. A kár mintegy 50 korona.

— **Magyarország és a Balkán közötti táviratozás díja.** Belgrádból jelentik: A „Srpske Novine” közteszi, hogy a Szerbia és Magyarország, Ausztria, Bosznia és Hercegovina közötti távirati küldeményekre vonatkozó szerződés november 1-én lép életbe. A szerződés értelmében a távirati díjszabás Ausztriába, Boszniába és Hercegovinába Visegrádon át hét para, Magyarországon át kilenc para (a régi szerződés szerint 125 para). A legkisebb díjtétel 70, illetve 90 para (tiz szó számára). Hírlaptáviratoknál a nemzetközi táviró-szabályzat rendelkezései szerint 50 százalékos mérséklés van. Az időjelző táviratok díjtalanok.

Rövid hírek.

Csiky-szoba. Aradon most kulturpalotát építenek, amelyben a Kölcsey egyesület kezdeményezésére Csiky Gergely emlékére külön szobát rendeznek be. — **A beléndek.** Titelen Nall Péter fiaival és ezek

játszótársaival a mezőre ment. Utközben a gyerekek beléndeket találtak és azt megköstölve, a két Nall fiu meghalt, játszótársaik pedig haláluknak. — **A forgószél** óriási kárt okozott Indiában és különösen keleti Bengáliában. Tizennégy gőzös elsüllyedt, sok ezer ház elpusztult és robogó vonatokat is ledobott a töltésekről. Az ember áldozatok száma sok százra rug. — **A telefont** most szerelik Kézdivásárhely és Sepsiszentgyörgy között. — **Nagyajtán** a kir. járásbírósnak új épületet emel az állam a község által adott telken. — **Musa-telepen** a minap történt tüzeset alkalmával Szabó János nyújtódi legény oltás közben egy épület tetejéről a tűzbe esett és szénné égett. — **Rostáltatás.** A templomtól 30 mtr. távolságban vasárnap rostáltatni, pláne az istentisztelet tartama alatt, az 1879. évi XL. t.-c. 52. §-ába, illetve az 1886. évi LIII. t.-c. 19. §-ába ütköző kihágást képez s mint ilyen büntetendő. **Svárdström,** a nagy művész Marosvásárhelyt november 7-én hangversenyt rendez, amelyre az ottani zenekedvelők társasága már 100 helyet foglalt le. — **Debrecenben** Thaly Kálmán örökét Dr. Tüdös János 399 szótöbbséggel, függetlenségi programmal megválasztott országgyűlési képviselő foglalta el. — **Főherceg és a maszkos kéz.** Bleriottal fényes sikere után a jelen volt József főherceg is kezét fogott. Ez azonban nem ment minden akadály nélkül. Bleriot maszkos, koromos, benzines kezét kissé vonakodott a főhercegnek nyújtani. Erre a főherceg így szólt: Soha se szégyenkezzék. Nincs az a tiszta kéz, amely ennél gyönyörűbb munkát végezhetne. — **Lombroso** Cézár a híres olasz antropologus meghalt. Egyike volt a legismertebb tudósoknak, akinek az elmeorvosászat terén tett megfigyelései és eszméi az egész világon elterjedtek. — **Magurán,** Kolozsvár vidékén a havasok ormát szerdára virradólag 2 cm. hóréteg lepte el. — **Az erdélyi r. kath. státusgyűlés** folyó évi november 18-án lesz Kolozsvárott.

TORVENYKEZÉS.

Esküdtszéki tárgyalások.

Negyedik nap okt. 21. Az esküdtszéki tárgyalások negyedik napján, halált okozó súlyos testisértséssel vádolva László Illés 17 éves ócfalvi cigány került a bíróság ítélőszéke elé, aki Pál József, ócfalvi cigányt a Perl Mózesné korcsmájában egy zsebkéssel úgy megszúrta, hogy az nyomban meghalt. Elnök: Demény Ferenc, kir. ít. táblai bíró. Szavazó bírák: Dr. Voith Gerő és Nagy Kálmán, kir. törv. bírák. Jegyző: Constantinescu Viktor, törv. jegyző. A vádat Réffy Zoltán, kir. ügyész képviseli, a védelmet Olasz Péter ügyvédjelölt látja el. Az esküdtek a tanuvallomások, a vád- és védbeszéd

meghallgatása után vádlottat halált okozó súlyos testisértséssel büntetvének mondják ki, ennek alapján pedig a bíróság meghozza az ítéletet, mely 4 évi fegyház. Az ügyész és vádlott megnyugodtak az ítéletben, védő ellenben az enyhítő körülmények nem alkalmazása miatt, semmisségi panaszt jelent be.

Ötödik nap, okt. 22. Az esküdtszéki tárgyalások ötödik napján halált okozó súlyos testisértséssel büntetvével vádolva ifj. Elekes Dani Imre, kecsesi lakos került az esküdtszék elé, aki Szélyes Gáspár, kecsesi lakost zsebkésével halálosan megszúrta. Elnök: Bayler Kálmán, kir. törv. elnök. Szavazó bírák: Graffius Károly és dr. Szepes József, kir. törv. bírák. Jegyző: Szabó Ignác. A vádat Réffy Zoltán, kir. ügyész képviseli, a védelmet dr. Vass Lajos ügyvéd látja el. Az esküdtek a tanuvallomások, a vád- és a védbeszéd meghallgatása után vádlottat bűnösnek nyilvánítják, melynek alapján a bíróság meghozza az ítéletet, mely áll: 4 évi fegyház és 860 korona kártérítésből az elhunyt édesanyja, Szélyes Péterné részére. Az ítélet jogerős.

Tekintettel arra, hogy az esküdtszéki tárgyalások hatodik (okt. 23-iki) napján, még lapunk zártakor a tanuvallomások folynak, így ezen napon tárgyal ügynek az ismertetését csak jövő számunkban lesz alkalmunk ismertetni.

(Folytatjuk.)

Munkásbiztosítás.

A cséplőgéptulajdonos vétkessége. Felmerült konkrét esetről kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondta ki a Curia, hogy nem állapítja meg a cséplőgéptulajdonosnak a baleset körüli vétkességét egymagában az a körülmény, hogy 16 éves egyént alkalmazott kéve adogatásra.

Tanulónak ügyes fiút fizetéssel azonnal felvesz **Betegh Pál** könyvnyomtató-intézetében Székelyudvarhelyt.

Magyar Könyvtiteli Folyóirat

havi folyóirat a könyvtiteli ismeretek fejlesztésére. Főszerkesztők: Kárpáti Béla és Trautmann Henrik. Társzerkesztők: Kuntner Róbert, Szél Jenő, Zsengeri Manó. Megjelenik minden hó első napján egy és fél ivnyi terjedelemben. Előfizetési ára egy évre 8 K, fél évre 4 K. Egyes szám ára 80 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Mester-u. 27. Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhiv.

Sz: 7415—1909. I. kv.

Árverési hirdetmény kivonat.

A szekelyudvarhelyi kir. törvényszék mint I. kv. hatóság közhírré teszi, hogy Schwartz Merdel utódai szásztrégeni cégnek Mátyus Ilyés, Maksai József, Deák János, Veres Márton, Vágási Márton, Maksai Sándor, Fülöp Lajos, Engi Bertalan, Engi János és Fabian Dávid elleni 393 K 20 f. tőke és jár. iránti vég-

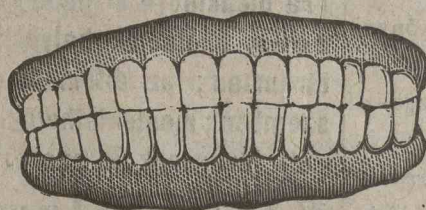
Reményi Frigyes

fogászati műterme
Székelyudvarhelyt

Kossuth-utca 56. szám. (Panajott-féle ház.)

Fogad: d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig.

A n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy Dicsőszentmártoni fogászati műtermemet Székelyudvarhelyre helyeztem át s azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a fogászat körében tartozó összes műveleteket, a fogászati tudományok legújabb vívmányai szerint végezve, a legkényesebb igényeket is kielégíthetem. o o o
Fogtőmések: arany, cement, ezüst, porcelán és platínával o o o



Szájpadlás nélküli műfogak és fogszorok! Arany fogkoronák és arany o o o csaposfogak! o o o

Fogtisztítások és érzéstelenített foghúzások! A nagyérdemű közönség szíves párlfogását kérve, vagyok kitünő tisztelettel: o **Roményi Frigyes** fogtechnikus, „szájpadlás nélküli mű o o fog specialista“ o o

Ne télovázzék, ha fáj a feje,
hanem használjon azonnal **Beretvás-pastillát,**

amely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Orvosok által ajánlva. **Ara 1-20.** Kapható minden gyógyszerésznél és kiskereskedőnél. — Készíti: **Beretvás Tamás** gyógyszerész 3 dobozzal ingyen postai szállítással.

Őszi borsót 100 kg. 32 K. Szösös bükköny legkorábban használható takarmány 100 kg. 48 K. **Szösös bükköny Szentjános** rozsossal 50—50 százalékos arányban keverve 100 kg. 34 K. A marosvásárhelyi raktárunk, utánvét ellenében, zsákok beszerzési értékben számítjuk. o o o o o o o o o o

SZÉKELY GAZDÁK SZÖVETKEZETE.

Központ: Marosvásárhely. — Fiókok: Székelyudvarhely-Sepsiszentgyörgy.

rehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén levő a felsősófalvi 384 sz. tjkvben A + 1 rsz. ingatlanból Fábán Dávidnak 1,24 jutaléka 5 K, 759. sz. tjkvben A + 1. rsz. Deák János nevén álló ingatlan 320 K, 238. sz. tjkvben A + 1—23. rsz. 25, 29. rsz. ingatlanból Deák Jánost illető fel rész és pedig 589 hr. sz. 320 K, 595. hr. sz. 9 K, 2691. hr. sz. 9 K, 2818/2. hr. sz. 10 K, 3257. hr. sz. 4 K, 3291/2. hr. sz. 2 K, 3412., 3414 hr. sz. 12 K, 3425 hr. sz. 4 K, 3492/2. hr. sz. 3 K, 4132. hr. sz. 15 K, 4138 hr. sz. 7 K, 4919 hr. sz. 5 K, 4946 hr. sz. 1 K, 4994 hr. sz. 3 K, 5168. hr. sz. 1 K, 5175 hr. sz. 3 K, 5365 hr. sz. 5 K, 5891—5895 hr. sz. 2 K, 7558, 7564 hr. sz. 3 K, 7700 hr. sz. 8 K, 4692. hr. sz. 72 K, 3426 hrsz. 7 K, 632 hrsz. 10 K, 5860 hr. sz. 5 K, A 236 sz. tjk. ben A + 4, 5, 8, 19, 23/25., 31., 32. rd. sz. Deák János nevén álló ingatlanok a 2818/1. hr. sz. 10 K, 3159/1 hr. sz. 4 K, 3413/1 hr. sz. 4 K, 4018 hr. sz. 5 K, 5292. hr. sz. 1 K, 5857. hr. sz. 3 K, 5893 hr. sz. 1 K, 6058. hr. sz. 2 K, 4133/3 hr. sz. 10 K, 3415. hr. sz. 4 K, 341b hr. sz. 5 K, az 1222. sz. tjkvben A + 2769/4 hr. sz. ingatlanból Deák János egynegyed részbeni jutalék 16 K, 167. sz. tjkvben A + 8 rsz., 4341/2. hr. sz. ingatlan fel része 3 K, 196. sz. tjkvben A + 1—3. rsz. 503 hr. sz. ingatlanból Veres Márton egynegyed részbeni jutaléka 520 K, 3601/2 hrsz. ingatlanból jutaléka 1 K, 4293 hr. sz. ingatlanból jutaléka 5 K, 243 sz. tjkvben A + 1 drsz. 586 hr. sz. ingatlan fel része 1 K, 243 sz. tjkvben A + 1 rsz. 586 hr. sz. Veres Márton nevén egykettő részben álló ingatlan jutalék 1 K, 373. sz. tjkvben A + 1—14. rsz. ingatlanokból Veres Márton egytizenegyed rész jutaléka 196 K, 337. sz. tjkvben A + 398 hr. sz. ingatlanból Vágási Márton egy huszonegyed rész jutaléka 1 K, 255 sz. tjkvben A + 1, 3—6 rsz. Maksai Sándor nevén álló ingatlanok 31 K, 594 sz. tjkvben A + 2. rdsz. 5562 hr. sz. ingatlan P. 1 alatti bejegyzés fenntartásával 19 K, 460. sz. tjkvben A + 2082, 2180 hr. sz. ingatlanok 10 K, 70 sz. tjkvben A + 152/1, 8117/1 hr. sz. ingatlanok 333 K, 583. sz. tjkvben A + 2153. hr. sz. ingatlan 5 K, 1690. sz. tjkvben 5375/47. hr. sz. 1 K, kikiáltási árban, özv. Fábán Dávidné, Vágási József és neje, özv. Vágási Sándorné, Vágási Ilyes, özv. Vágási Sámuelné, Veres Márton és neje, Veres Mihályné, özv. Deák Sándorné, özv. Fábán Lajosné sófalvi, Bányai György kolozsvári lakos hasznélvezeti joga fenntartásával az árverést elrendelte és hogy a fent megjelölt ingatlanok az 1909 évi november hó 15 napján Felsősfalva községhezánál megtartandó nyilvános árverésen el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékat készpénzben vagy övédeképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága.

Székelyudvarhely, 1909. augusztus 30 án

Gyarmathy Ferenc
kir. törvényszéki e. bíró.

Magyar kir. államvasutak.
299092—909. szám. FIV.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy a Rákospalota-Ujpest állomású áru- és kocsitorlódás folytán beállott rendkívüli forgalmi viszonyokra való tekintettel, kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak folyó évi október hó 18-án 81061. sz. alatt kelt engedélyével, a vasuti üzletszabályzat 63. §. (3) 2., valamint a vasuti áru fuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény 14. cikkéhez tartozó vegrehajtási határozmányok 6. §. (3) 2. pontja alapján, az érvényben levő szabályszerű szállítási és póthatár-időkön kívül úgy a magyar, osztrák és bosznia-hercegovinai, mint a nemzetközi forgalomban f. évi október hó 22-étől kezdve visszavonásig:

a Rákospalota-Ujpest állomáson fel- és kiadásra kerülő teherárúkra — élő állatok, friss hus, friss gyümölcs, friss főzelék és tojásküldemények kivételével — még további 5 napi időleges szállítási póthatár-idő fog alkalmaztatni.

Budapest, 1909. október 20.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Alkalmazást keres.

Bármely üzleti könyvek tisztázását, rendezését, avagy ügyvédi irodai munkák teljesítését elvállalom. Tisztelettel: **Karácsony János.**

FOGORVOS

Perl József

Amerikan Dentist

fogorvosi rendelő-
sét e hó 26-ikán
megkezd.

Grammofon és kitiűnő lemezek

gyári árban kaphatók Betegh Pál könyv- és papirkereskedésében.

Tűzifa eladás.

Zsigmond-telepi fűrésznél (Zetelaka mellett) első minőségű, száraz bükkhasábfá kapható. Nem usztatott fa!
Ara ölenként (4 ürmeter) 16 korona Mintaölek helybeli faraktárban; az állomási épülettel szemben; megtekinthetők. (Ugyanott fuvarosok is szerezhetők.)

Klein Zsigmond.

Alkalmazást nyer:

Tanuló fűszer- és lisztüzletben ellátással vagy rendszeres fizetéssel;

Bolti szolgának 15-18 éves, értelmes fiú;

Pénzkezeléssel megbízható nő a fűrészgári és gőzmalmi irodában;

Fiatal ember, aki írásmolási képességgel bír s az üzleti szokásokban magát tovább képezni kívánja. havi megfelelő fizetéssel **Fabian József** gőzmalmi és fűrészgári irodájában, illetve fűszer és lisztüzletében **Székelyudvarhelyt.**

BOR!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

8831 - 909 tkvi.

HIRDETÉNY.

A kir. Igazságügyminiszter 1906. évi július hó 6-án 14114—906. I. M. E. I. szám alatt elrendelte, hogy az oklándi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságához tartozó **Székelymúzsna** község telekkönyveiben felvett mindazon ingatlanokra nevezve, amelyekre az 1886. évi XXIX. 1889. évi XXXVIII. és 1891. évi XVI. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892 évi XXIX. t. cikkeiben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatos

ban a telekkönyvi bejegyzések helyesbítése foganatosíttassék.

E célból a helyszíni eljárás a nevezett községben 1909. évi november hó 22-én fog kezdődni.

Ennélfogva felhivatnak:

1. mindazok, kik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel.

2. mindazok a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírássra az 1886: XXIX. t. c. 15—18 és az 1889: XXXVIII. t. c. 5. 6. 7 és 9 §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, a vagy oda hassanak, hogy az átírázó telekkönyvi tulajdonos az átírázás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek.

3. azok kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyisint az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlését kérelmezzék illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa véget a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a belyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól.

Okland, 1909. évi október hó 15-én

Kelemen Kálmán
kir. albiró.

David Domokos géplakatosmester

Székelyudvarhelyt, Bálint-u. 58. sz. a. (a vasúti állomással szemben)

Elvállal mindenféle szakmájába vágó lakatosmunkákat, rak-táron tart különböző főzőkályhákat (sparhelt). Bármely gépek és egyéb szakmabeli dolgok javítását lelkiismeretesen teljesíti. o o o Máltányos árak. o o o Pontos kiszolgálás.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótléka

egy régióknak bizonyult háziaszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult **köszvénynek, oszúnál és meghűléseknek.**

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be-vásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegygyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ara üvegekben K—80, K 1.40 és K2.— és úgyszólván minden gyógyszerésztárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerész az „Arany oroslánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Névjegyek, Meghívók, Eljegyzési és Esküvői valamint gyász-jelentések,

ugyszintén mindenféle könyvnyomdai és könyvkötői munkálatok izléses kivitelben, gyorsan és pontosan készülnek

Betegh Pál
villamos tűzre berendezett könyvnyomdát és könyvkötő-intézetét Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 81. sz. alatt.

Videki megrendeléseket azonnal elintézi.